

رام - ۳۴

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

سوم اردیبهشت

در تاریخ معاصر ایران، سوم اردیبهشت روز درگیری‌های سیاسی و نظامی بوده است. در ۱۲۸۸ محاصره‌ی سه ماهه‌ی شهر تبریز به دست ارتش محمدعلی شاه که توسط روسها پشتیبانی می‌شد، به بروز قحطی در شهر انجامید و این مقدمه‌ای بود برای آن که روسها بدین بهانه به مداخله‌ی نظامی مستقیم در آذربایجان اقدام کنند. کمتر از یک قرن بعد نقشه‌ی ابرقدرتهای جهان دگرگون شده بود، اما داستان همان بود. در ۱۳۶۳ عراقی‌ها با پشتیبانی سیستم اطلاعاتی حمایت آمریکا برای نخستین بار با استفاده از هواپیماهای سوپراتاندارد فرانسوی، ضمن حمله به جزیره خارک، نفتکش‌های حامل نفت ایران را مورد حمله قرار دادند.

ملک فیصل شاه عراق

تیمسار قرنی

سرتیب مولوی

سوم اردیبهشت در ضمن روز کشته شدن مقامهای امنیتی و نظامی ایرانی هم هست. در ۱۳۵۱ سرتیب

علی‌اکبر مولوی رئیس پیشین ساواک تهران و فرمانده پلیس راه در سانحه سقوط هلیکوپتر کشته شد و در ۱۳۵۸

تیمسار ولی الله قرنی اولین رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران به دست گروه فرقان در منزل خود ترور شد. در این بین رایزنی‌های مهمی هم در این رو انجام پذیرفته است. در ۱۳۱۱ملک فیصل پادشاه عراق همراه با نوری سعید نخست وزیر و جمعی از مقامات آن کشور وارد ایران شدند، و چهل و یک سال بعد (۱۳۵۲) سفارت امریکا در تهران، میزبان یک کنفرانس سری با حضور دیپلماتهای امریکایی در کشورهای خاورمیانه بود تا درباره‌ی تهدید کشورهای اسلامی به قطع صدور نفت به غرب چاره‌اندیشی کنند.

این روز برای مردم آناتولی هم پرماجرا بوده است. در ۱۱۹۴ صربها پس از الحاق قلمروشان به امپراتوری عثمانی سر به شورش برداشتند و در ۱۲۹۹ شورای ملی کبیر در آنکارا تاسیس شد و سلطان محمد ششم را از قدرت عزل کرد و خود را نماینده‌ی مشروع دولت نوظهور ترکیه معرفی کرد.

خلبانان عراقی در کنار هواپیمای سوپراتاندارد

در باقی جهان نیز رخدادهایی پراکنده در این روز واقع شده است که مرکز جغرافیایی اش را می‌توان آمریکا دانست. در ۵۵۹ میلادی در قلمرو تمدن مایا اونه‌چان شاه کالاک‌مول در جنگ ملکه اوهل ایکنال را شکست داد و شهر وی پالنکه را غارت کرد. در ۱۳۲۴ پس از پیشروی آمریکایی‌ها در اروپا و قطعی شدن شکست آلمان، هرمان گورینگ از هیتلر خواست قدرت را به او بسپارد تا بتواند با متفقین صلح کند. هیتلر از این پیشنهاد خشمگین شد و او را برکنار داد و قدرت را به گوبلز و دریاسالار دونیتس سپرد.

در این میان رخدادهای غیرجنگی نیز با همان گرانیگاه رخ نموده است. در ۱۰۱۴ اولین مدرسه‌ی آمریکا در بوستون تاسیس شد و در ۱۲۹۳ اولین بازی بیسبال در ریگلی فیلد شیکاگو برگزار شد. در ۱۳۴۷ هم دانشجویان معترض به جنگ ویتنام دانشگاه کلمبیا و ساختمانهای دولتی را در نیویورک تصرف کردند از آن سو روسها در ۱۳۴۶ سفینه‌ی سویوز ۱ را به همراه فضانوردی به نام کوماروف به مدار زمین فرستادند و مردم اریتره در یک همه‌پرسی به جدایی از اتیوپی رای دادند (۱۳۷۲).

سوم اردیبهشت روز زاده شدن این افراد است: سلطان عبدالمجید اول عثمانی (۱۲۰۲)، ماکس پلانک فیزیکدان (۱۲۳۷)، سرگئی پروکوفیف آهنگساز (۱۲۷۰)، سلطان حمید میرزا پسر محمد حسن میرزا آخرین وارث احتمالی تاج و تخت قاجار (۱۲۹۷)، محمد اعظم عبیدی نویسنده‌ی افغان (۱۳۰۶)، و مایکل مور کارگردان (۱۳۳۳)؛ و اینها برخی از رفتگان این روز هستند: سنت جورج (۳۰۳ م.)، ویلیام شکسپیر (۹۹۵)، ویلیام وردزورث (۱۲۲۹)، و بوریس یلتسین (۱۳۸۶) در ضمن کاترین عدل هم در همین روز در درگیری مسلحانه با ساواک کشته شد (۱۳۵۴).